

Навчальна дисципліна	Мікробіологія, вірусологія та імунологія
Тема заняття № 13	Збудники бактеріальних та вірусних інфекцій із водним шляхом передачі (холера, лептоспіроз, ротавіруси, збудники гепатиту А, Е).
Кафедра	Кафедра громадського здоров'я

Теоретичні питання до заняття:

1. Холерні вібріони (*Vibrio cholerae*). Біовари (класичний та Ель-Тор), їх диференціація. Поширення холери. Морфологія. Культуральні властивості, ферментативна активність. Класифікація вібріонів за Хейбергом. Антигенна будова. Фактори вірулентності. Холероген, механізм дії, методи виявлення холерогену. Холерні вібріони, які не аглютинуються О-1 сироваткою, 0-139 "бенгальський" вібріон. Патогенез та імунітет при холері. Методи мікробіологічної діагностики. Прискорена діагностика захворювання та індикація холерного вібріону в навколишньому середовищі. Специфічна профілактика і терапія холери.

2. Галофільні вібріони – збудники токсикоінфекцій. Біологічні властивості. Патогенність для людини. Особливості мікробіологічної діагностики.

3. Рід лептоспір (*Leptospira*, родина *Leptospiraceae*). Класифікація. Збудник лептоспірозу. Властивості. Медична географія. Патогенність для людини і тварин. Патогенез лептоспірозу. Імунітет. Мікробіологічна діагностика. Специфічна профілактика.

4. Реовіруси (родина *Reoviridae*) Загальна характеристика. Класифікація. Роль у патології людини.

5. Рід ротавірусів (*Rotavirus*). Класифікація, властивості. Роль у патології людини.

6. Енеральні гепатити. Вірус гепатиту А (родина *Picornaviridae*), особливості. Підходи до специфічної профілактики гепатиту А. Лабораторна діагностика гепатиту А.

7. Вірус гепатиту Е (родина *Caliciviridae*), особливості. Підходи до профілактики гепатиту Е. Лабораторна діагностика гепатиту Е.

Рекомендована література та навчальні відеоматеріали до заняття.

Основна література:

1. Мікробіологія, вірусологія та імунологія в запитаннях та відповідях; за заг. ред.: В. П. Широбокова, С. І. Климнюка. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. 340 с.

2. Медицинская микробиология, вирусология и иммунология : учебник для студ. Высш. Мед. Учеб. заведений : перевод с укр. издания / уклад.: Т. В. Андрианова, В. В. Бобырь, Н. А. Виноград и др.; под ред. В.П.Широбокова. – Винница : Нова книга, 2015. 856 с.

3. Review of Medical Microbiology and Immunology. 14th Edition. / W. Levinson. – McGraw-Hill Education, 2016. 832 p.

4. Навчальний посібник: Мікробіологія громадського здоров'я / В.М. Голубнича, Т.В. Івахнюк. – Суми : СумДУ, 2021. 201 с.

Відеоматеріали:

1. Навчальний відеоматеріал рекомендований для перегляду «**Vibrio cholerae (Cholera)**». ► https://www.youtube.com/watch?v=B-fJat9_G0&t=21s
2. Навчальний відеоматеріал рекомендований для перегляду «**Лептоспироз - причини, симптоми, діагностика, лечение, патология**». ► <https://www.youtube.com/watch?v=CJqINGTdyU0>
3. Навчальний відеоматеріал рекомендований для перегляду «**Вирусные гепатиты (А, В, С, D, Е) - причины, симптомы, диагностика, серология**». ► <https://www.youtube.com/watch?v=OvPVnrLkf2Y>

Допоміжна література:

1. Медична мікробіологія, вірусологія та імунологія»: підручник для студ ВНЗ / уклад.: Т. В. Андрианова, В. В. Бобир, О. В. Виноград та ін.; за ред В. П. Широбокова. – Вінниця : Нова книга, 2011. 951с.
2. Мікробіологія з основами імунології: підручник / уклад.: В. В. Данилейченко, Й. М. Федечко, О. П. Корнійчук, І. І. Солонинко; за заг. ред. В. В. Данилейченко, Й. М. Федечко. – К. : Медицина, 2019. 376 с.
3. Мікробіологія з технікою мікробіологічних досліджень, вірусологія та імунологія: підручник (ВНЗ I - III р. а.) / уклад.: В.А. Люта, О.В. Кононов. – К. : Медицина, 2018. 576 с.
4. Питання імунопрофілактики : навчальний посібник для лікарів-інтернів педіатричного профілю / уклад.: О. В. Усачова та ін. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2014. 121 с.
5. Практична мікробіологія : навчальний посібник / уклад.: С. І. Климнюк, І. О. Ситник, В. П. Широбоков; за заг. ред.: В. П. Широбокова, С. І. Климнюка. – Вінниця : Нова Книга, 2018. 576 с.
6. Санітарна мікробіологія / уклад.: С. П. Гудзь, С. О. Гнатуш, Г. І. Звір. – Львів, 2014. 348 с.
7. Advances in Microbiology, Infectious Diseases and Public Health : Volume 7 / edited by Gianfranco Donelli. – 1st ed. 2017. – Cham : Springer International Publishing, 2017. 138 p.
8. Oxford Textbook of Global Public Health. V.1 : The Scope of Public Health / R. Detels, M. Gulliford, A. K. Quarraisha, C. T. Chorh. – sixth edition. – Oxford : Oxford University Press, 2015. 364 p.
9. Oxford Textbook of Global Public Health. V.2 : The Methods of Public Health / R. Detels, M. Gulliford, A. K. Quarraisha, C. T. Chorh. – sixth edition. – Oxford : Oxford University Press, 2015. 905 p.
10. Oxford Textbook of Global Public Health. V.3 : The Practice of Public Health / R. Detels, M. Gulliford, A. K. Quarraisha, C. T. Chorh. – sixth edition. – Oxford : Oxford University Press, 2015. 1643 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті та періодичні видання:

1. Офіційний сайт Центру громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/>
2. Microbiology and Immunology On-line <https://www.microbiologybook.org/>
3. Lecturio course «Microbiology» <https://www.lecturio.com/medical>
4. Osmosis Study Video <https://www.osmosis.org/>

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. У місті Д. у літню пору почастишали випадки захворювання гепатитами. Епідеміолог, аналізуючи дані епіданамнезу у хворих виявив, що всі вони мешкають в одному районі міста. Місяць назад до появи перших випадків захворювань на одному з водоводів, що постачають у центральні райони міста воду відбувся порив. Які віруси-збудники гепатитів могли викликати даний спалах?

- A. Віруси гепатиту А та Е.
- B. Віруси гепатитів А та В.
- C. Віруси гепатиту С та Е.
- D. Віруси гепатиту D та В.
- E. Віруси гепатиту В та С.

2. У портовому місті епідеміолог зареєстрував 30 випадків захворювання на гострі кишкові інфекції, які супроводжувалися частим проносом, блюванням і у кожного хворого лікар відмітив сильне зневоднення організму. Випорожнення хворих нагадували "рисовий відвар". Який метод та реакція може бути використаний з метою швидкого масового обстеження людей на холеру?

- A. Серологічний метод, реакція аглютинації на склі з сироваткою крові пацієнтів.
- B. Експрес-метод, реакція іммобілізації холерного вібріону.
- C. Бактеріологічний метод, реакція преципітації.
- D. Шкірно-алергічна проба з холероген-анатоксином.

3. Основний шлях передачі холерного вібріона:

- A. Повітряно-крапельний.
- B. Аліментарний.
- C. Контактний.
- D. Трансплацентарний.
- E. Трансмсивний.

4. Для холерного вібріона характерно все, крім:

- A. Чутливий до шлункового соку.
- B. Активно рухливий.
- C. Викликає епідемії і пандемії.
- D. Нестійкий у водному середовищі з лужним Рн.

5. Основне місце проживання холерного вібріона:

- A. Водойми.
- B. Грунт.
- C. Гризуни.
- D. Продукти харчування.
- E. Повітряне середовище.

Відповіді: 1 – А; 2 – В; 3 – В; 4 – D; 5 – А.